

Autor: Alexandr Elisejev

Lidská společnost v pojetí Tradice znamená organické společenství symbolizující jednotu v mnohosti. Moderna naproti tomu degraduje společnost na soubor atomizovaných a vzájemně nesourodých prvků chaosu.

V rámci modernity existují dva modely interakce mezi státem a společností. První z nich, nyní dominantní – liberální, předpokládá podřízení státu občanům. Druhý, který rychle pohořel, je totalitní. V jeho rámci se měla společnost podřizovat státu.

Vezměme si jako první liberální model. Je jasné, že zde ve skutečnosti moc náleží jistě nejvyspělejší komponentě společnosti, jakou představuje velký kapitál (plutokrati, magnáti atd.). Zástupci kapitálu ale nevládnou přímo, nýbrž zprostředkovaně skrze jimi vydržované byrokraty a partajní politiky. Přesto společnost a stát jsou dvě různé sféry, můžeme dokonce říci dva různé světy. Proto příslušníci prvního světa nemohou přímo řídit druhý. Pro řízení státu potřebují byrokraty, kteří jsou v něm „uvězněni“. Byrokrati dostávají příkazy a plní je. Ale to potřebuje protiváhu, která neumožňuje byrokratům příliš se zakopávat, uzavírat se do sebe a přerodit se na všemocnou kastu. Onou protiváhou je partajně politická třída, která ovládá byrokraty. Sami partajní politici si navzájem konkurují, aby se zabránilo stagnaci. Dalo by se říci, že politici představují jakousi hraniční skupinu. Jednou nohou stojí ve společnosti a druhou ve státě, přičemž zabezpečují nadvládu společenské elity (velkého kapitálu) pomocí stranických mechanismů.

Pochopitelně všechno kormidlují magnáti, ale zároveň mobilizují všechny společenské vrstvy, aby tak dostali pod tlak státní organismus. Těmto vrstvám („širokým masám“) vnukli myšlenku, že právě ony řídí běh veřejného života. I zástupce státního aparátu nutí radostně flirtovat s masami. K témuž vyzývají i hraniční partajní „vrstvu“. Státní aparát sice ony masy často podvádí, ale je stále nucen se před nimi klanět, což znamená, že v některých ohledech

na nich závisí.

Společnost pod vedením své vrchnosti zdánlivě přizpůsobuje stát svým potřebám. Vrstva státních úředníků stále více a více připomíná společenskou třídu, nicméně státní struktury stojí při zemi a příslušníci aparátu se snaží všemi možnými způsoby dokázat, že se nikterak neliší od ostatních sociálních vrstev. Stát tak ztratil veškerou aureolu posvátnosti a v podstatě přestal být státem, což vyjádřil Julius Evola ve své pozoruhodné knize *Jezdit na tygru* takto:

„V moderní době neexistuje žádný stát, jemuž by bylo možné ze své vlastní podstaty přiznat roli nositele skutečného a nezcizitelného principu autority. Tudiž, po hříchu, nemá dnes ve skutečnosti smysl hovořit o státu v autentickém a tradičním slova smyslu. V současné době existují pouze ‘zastupitelské’ a administrativní systémy, pro něž primárním elementem už není stát chápaný jako svébytná entita, jako ztělesnění vyšší ideje a svrchované moci, ale ‘společnost’ do té či oné míry spoléhající na ‘demokratické’ principy. „

Tento proces spěje do svého logického vyústění, stát se brzy rozpustí ve společnosti, bude zrušen ve prospěch „světové vlády“ nadnárodních korporací (NWO). Samozřejmě bude to kvazi-vláda, při níž elity (velkokapitál) jednoduše vyhlásí svoji otevřenou nadvládu a pokusí se vládnout přímo. Postupně vybudují pyramidu samořízené nestátní společnosti, což představuje brutální hierarchii sociálních vrstev (tříd). Pokud dříve rozpory mezi těmito vrstvami (třídami) stát vyrovnával zavedením nadtřídní regulační funkce, po jeho zrušení začne krvavá a nemilosrdná válka všech proti všem.

Válka se rozhoří i uvnitř samotné elitní vrstvy, kde povýšené elity se začnou ničit a požírat navzájem. Zůstane pouze jeden, nejvyšší, ten se prohlásí za Mesiáše, jeho vláda ovšem nebude trvat dlouho. Ukazuje se, že vrchnostenské elity, jež utlačují a ničí stát, zabíjejí samy sebe (společně s celou společností). Had požírá svůj ocas a hltá své vlastní tělo („**vše pohlcující vesmír**“).

Nyní k totalitnímu modelu.

V něm byrokracie převzala kontrolu nad společností, to znamená, že nastalo něco, čeho se vždy obávala liberální plutokracie. Přitom úředníci využili též hraniční skupiny partajních politiků. Jenom z více stran zbyla pouze jedna, čímž se prosadila věčná touha byrokratů zjednodušit složité procesy. (V tom se zračí přirozenost byrokracie, vždyť byla vytvořena za účelem, aby plnila příkazy přijaté skupinami s jiným, strategickým, myšlením.) Tím byla politická třída ušetřena nutnosti vést otevřenou konkurenční soutěž a byla tak odsouzena ke stagnaci. Pevně se svázala s byrokracií, což ji zároveň omezilo ve svobodném jednání. Kromě toho buržoazie byla ze systému sociálně společenských vztahů vyloučena (její funkci převzala byrokracie ovládající znárodněné společenské vlastnictví).

Ve výsledku se tak trivializoval samotný systém, ačkoli to mělo na první pohled impozantní mobilizační efekt. Zde by buržoazie mohla sehrát roli protiváhy partajním politikům (stejně jako samotní politici jsou protiváhou k byrokratům v západním liberálním systému). Mimochodem zrovna taková složená kombinace byla vytvořena v „socialistické“ Číně. To vedlo k přetrvávání tamního státního kapitalismu, který je mnohem efektivnější, než byl „sovětský“ státní kapitalismus. *(Zde je podle všeho míněn státní kapitalismus budovaný Stalinem před druhou světovou válkou a před nástupem socialismu po Stalinově smrti – pozn.překl.)*

Je těžké říci, co by se vyvinulo z fašistické a nacistické totality, kdyby nevyústila v tak šílený úlet militaristické sebevraždy. (Je zajímavé, že buržoazie tam byla jednou ze tří vůdčích skupin, ačkoliv byla podřízena byrokracii.) Celý proces odkrývání podstaty totalitního režimu můžeme sledovat na příkladu „sovětského“ státního kapitalismu. On sám nikdy nevyhlásil nadřazenost státu nad společností a dokonce byl zaměřen (v ideologickém vyjádření) na „odumírání“ všech státních struktur a na záměnu totalitní veřejné správy lidovou samosprávou. Zde je nesporná podobnost s liberalismem, v němž vše směřuje k témuž „odumírání“.

Nicméně v následné praxi komunisti SSSR včetně jeho satelitních zemí sledovali politiku tuhého etatismu, jehož cílem bylo podrobení společnosti. Tento paradox se vysvětluje tím, že se komunisté chtěli stát ještě radikálnějšími modernisty, než samotní liberálové. Proto cele propadli snaze předložit nějakou kvalitativně odlišnou alternativu západnímu kapitalismu. A to logicky vedlo k popření základů, přesněji k jejich „převrácení“, v koncepci státu podřízeného společnosti („proletariátu“, „dělnictvu“, „lidu“), neboť v praxi byla naopak společnost podřízena státu.

Zde je nutné poznamenat, že podstata obojího zůstala stejná, i když v „převráceném“ smyslu, pokud se tak lze vyjádřit. Jak liberalismus, tak i totalitarismus měly ve svém údelu podmanění a nakonec zničení jednoho z elementů Moderny – státu nebo společnosti. Totalitní stát se pokusil včlenit do sebe společnost a udělat z každého člověka jakéhosi funkcionáře státně-partajního aparátu. V mnoha ohledech se tak stalo, ale konečný cíl byl nedosažitelný. Existence státu nemá smysl bez společnosti, jíž dává nějaký vyšší smysl. Stát uzavřený do sebe ztrácí podklad, reálnou oporu a směřuje do pekel, což se i stalo se SSSR a s jeho „socialistickými“ satelity. Podobný osud čeká západní (nebo spíše globální) společnost, jejíž existence rovněž nedává smysl nyní bez národního státu.

V tradičním pojetí stát a společnost vystupují jako dvě nezávislé a svébytné entity, nesnaží se podrobit a pohlit jedna druhou. Stát umožňuje existenci samosprávných občin (republik v monarchii) a vedle toho lid netouží vládnout. Ačkoliv se v mnoha ohledech jedná o ideální „schéma“, i tak se v praxi objevovaly uzurpátorské sklony vrchnosti a absolutistické výstřelky vladařů. Ve své době to bylo jen porušení principu, ale jak se zdá, toto „selhání“ tradičního řádu vytvořilo předobraz totálně zvrácené Moderny.

V tradičním státě byla snaha udržet rovnováhu mezi všemi sociálními skupinami, aby pro některou z nich nevznikaly možnosti příliš se povyšovat nad ostatní. Zde **společnost**

vystupovala jako totální občina, jako spojení různých občin pod žezlem vladaře. Taková totální občina je svět chápáný jako **zformovaný vesmír**, jako absence nenávisti (v daném sociálním rozvržení). Pro muže Tradice bylo na rozdíl od domyšlivého „moderního člověka“ naprosto přirozené, že stát a společnost jsou dvě různé svébytné oblasti, které vyžadují různou „organizaci“. (Slovo „organizace“ původně znamená „*uvedení něčeho do organického stavu*“ – pozn. překl.) Společnost je množina lidí, proto potřebuje demokracii chápánou ve smyslu samosprávných občin. Přesněji řečeno pravou demokracii odlišnou od „velké lži naší doby“, reálnou demokracii, jaká je možná pouze v podmínkách malého společenství, kde se všichni navzájem dobře znají. Nakolik společnost (občina) je množina, potom stát je organizační jednotka.

(Ponechávám všude původem ruský pojem „občina“, který by se sice v jistém smyslu dal zaměnit českým slovem „společenství“ či „obec“, ovšem zde by to postrádalo významné konotace z hlediska společenství Tradice. Lepší lexikální náhradou „občiny“ by bylo slovní spojení „organické společenství“. V ruském jazyce mají slova „společnost“ a „občina“ stejný slovní základ – pozn. překl.)

Tradiční stát – to je ve skutečnosti státník, císař, monarcha, zatímco moderní stát je množina správců („byrokratů“). V optice Moderny není žádný velký rozdíl mezi státem a společností, což je důvod, proč se snaží spolknout navzájem, a to symbolizuje zničení života, jeho ponoření do prvobytného chaosu nezaopatřenosti – do onoho stavu, o kterém se mluví v Písmu: „Země pak byla pustá a prázdná; a Duch Boží vznášel se nad vodami.“ Z tohoto chaosu plánuje plutokratická společenská vrchnost vytvořit „nový světový řád“, v němž se plutokraté stanou všemohoucími a dokonce i fyzicky nesmrtelnými „bohy“.

Je třeba si uvědomit, že voda symbolizuje počáteční chaos a to umožňuje příznačný pohled na „atlanticismus“ (*civilizační charakteristika námořních mocností nad Atlantským oceánem, především USA a Velké Británie – pozn. překl.*) a likviditu kapitálu. Kapitalismus sám o sobě představuje **magický způsob práce s chaosem**. Mimořádně samotný polyteismus vznikl z elitářské aspirace starověkých vládců, **urozených strážců**, kteří se považovali za hodna božské velikosti. Oni sami představovali nadřazenou skupinu, odtud tedy myšlenka vládnoucího sboru bohů.

Tradiční stát zastoupený panovníkem podněcuje tvorbu, jako kdyby přetvářel beztvorou, „pustou a prázdnou“ amorfní masu v obrozenou Zemi. Přičemž ono obrozené pozemské společenství symbolizuje ráj na Zemi a Ráj samotný, jak ho popsal novoplatonský filosof Plótínos: „Vše tam je krása. Nejedná se o vnější a tělesnou krásu, je to krása porozumění spojující všechny a všechno v jediném božském zřídle. Nejsou tam žádné různice, jako na Zemi, pouze jednota v lásce, a celek vyjadřuje jednotlivosti a jednotlivosti vyjadřují celek.“ (Je příznačné, co o Plótínovi napsal pravoslavný biskup Vasilij (Rodzjanko), autor skvělého díla „*Zhroucení vesmíru a víra otců*“: „Jeden z nejpozoruhodnějších popisů onoho světa nepodává křesťan, ale pohanský filosof Plótínos“.) V tomto obraze pozemské společenství Tradice znamená občinu (a svazek občin) a symbolizuje Ráj coby **nerozlišený totální Subjekt**. Podle Moderny je lidstvo pozemský souhrn vesmírných odpadků, které se mezi sebou odcizily a jednoho dne se navzájem požerou.